

## การปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงาน ของอาจารย์ที่ปรึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อัจจิมา ธรรมมี ดุษฎี ชลปรีชา\* และ ชมพูนุช สอนสา

รับบทความ 9 ตุลาคม 2566 แก้ไขบทความ 15 มิถุนายน 2567 ตอรับบทความ 28 มิถุนายน 2567

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ และ 2. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 32 คน และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 317 คน ได้มาด้วยวิธีการการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง และสถิติที่ใช้ในการคำนวณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=3.96$ ) โดยมีการแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนต่อนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.69$ ) และ 2. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}=4.03$ ) โดยได้รับคำแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนจากอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.67$ )

**คำสำคัญ:** อาจารย์ที่ปรึกษา; นักศึกษา; ความคาดหวัง; การปฏิบัติงาน

## The Work Performance of Advisors and the Perceptions of Students Regarding Their Work at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Rambhaibarni Rajabhat University

Audjima Tumme Dutsadee Cholprecha\* and Chomphunuch Sornsa

---

*Received 9 October 2023 ; Revised 15 June 2024; Accepted 28 June 2024*

### Abstract

The objectives of this study were to 1. study adviser performance in relation to academic workload and (2) investigate advisor performance as perceived by students. A questionnaire was used in this quantitative study that collected data from 32 advisors and 317 students from the Faculty of Humanities and Social Sciences were selected. The computation included the use of statistics such as mean, standard deviation, frequency distribution, and percentage. The study's findings indicated that 1. advisers' work habits in relation to their heavy academic workload at a high level ( $\bar{x}=3.96$ ). Instructors provide the best possible advice or study methods for their pupils ( $\bar{x}=4.69$ ). 2. The opinions of students regarding the job of their advisors were high level ( $\bar{x}=4.03$ ). Academic advisors provide guidance and strategies for students of the were highest level ( $\bar{x}=4.67$ ).

**Keywords:** Advisor; Student; Expectations; Work Performance

---

General Administration Officer, Faculty of Humanities and Social Sciences Rambhai Barni Rajabhat University

\* Corresponding Author: Dutsadee.c@rbru.ac.th

## บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 กำหนดความหมายของ “การศึกษา” หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แนวการจัดการศึกษาตามมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และองค์ประกอบหนึ่งในการประเมินคุณภาพภายใน คือ การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งระบบอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545) และการให้คำปรึกษาให้กับนักศึกษาในสถาบันการศึกษา มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาน่าจะมีบทบาทอย่างยิ่งเข้ามาช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหาช่วยกัน เพราะอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาจะเป็นผู้ช่วยให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาได้อย่างเป็นกันเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้ เรื่องส่วนตัว เรื่องสังคม และสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาซึ่งคณะและชีวิภาพ (สุรพล พหลภคัย และชินกร จิรขจรจิตกุล, 2553)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นคณะหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และดำเนินการตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการมีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ดูแลนักศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวให้มีการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ซึ่งอาจารย์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ตระหนักในการรับภาระหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและให้คำปรึกษา โดยก่อนเปิดภาคการศึกษาทุกปีการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ดำเนินการจัดแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน สำหรับในวันปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ คณะฯ จัดให้นักศึกษาพบอาจารย์ที่ปรึกษาของตนเอง เพื่อทำความรู้จักอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในที่ปรึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำวิธีการลงทะเบียนตามแผน และอื่น ๆ ตามความเหมาะสมหลังจากนั้น นอกจากนี้ยังจัดให้มีโครงการอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาในที่ปรึกษาของตนเองระหว่างภาคการศึกษา โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้การสนับสนุนงบประมาณในการนัดพบกับนักศึกษาในที่ปรึกษาเพื่อพบปะพูดคุยปัญหาอุปสรรคด้านการเรียน และด้านอื่น ๆ เพื่อร่วมปรึกษาหารือและแก้ไขปัญหาาร่วมกันระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา ในขณะเดียวกัน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้เปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรี และมีนักศึกษาในสังกัด ซึ่งผู้ปฏิบัติงานในด้านนี้เป็นผู้ประสานงานระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษา พบว่าอุปสรรคสำคัญที่ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่พบหรือขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาก็คือ เรื่องของเวลาที่ว่างไม่ตรงกัน นักศึกษามารพบอาจารย์ที่ปรึกษาในช่วงการเพิ่มถอนรายวิชา การยื่นคำร้องที่เกี่ยวข้องกับการเรียน

เพื่อให้อาจารย์ได้พิจารณาคำร้องต่าง ๆ ซึ่งใกล้หมดกำหนดเวลา หรือหมดกำหนดเวลาไปแล้ว นักศึกษามีปัญหาเรื่อง การเรียน จนกระทั่งนักศึกษาประสบปัญหา เช่น นักศึกษาอยู่ในสถานภาพรอพินิจ นักศึกษาที่อยู่ในสถานะพ้นสภาพ การเป็นนักศึกษา นักศึกษาลงทะเบียนเรียนไม่เป็นไปตามแผนการศึกษา นักศึกษาลาพักการศึกษา ซึ่งนักศึกษาที่มี ปัญหาดังกล่าว อาจารย์ที่ปรึกษาจะทำการล๊อคผ่านระบบสารสนเทศนักศึกษาเพื่อไม่ให้ นักศึกษาลงทะเบียนในระบบได้ นักศึกษาจึงจะต้องมาติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีการนัดหมายล่วงหน้าแต่นักศึกษาส่วนหนึ่งมาพบอาจารย์ ที่ปรึกษาโดยไม่ได้นัดหมาย ทำให้ไม่พบอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาได้กำหนดวันเวลาในการพบไว้ล่วงหน้า แล้วก็ตาม แต่นักศึกษาก็ไม่ได้มาพบอาจารย์ตามวันเวลาที่กำหนด

ดังนั้น ความสำคัญของระบบอาจารย์ที่ปรึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจจะทำการศึกษาค้นคว้า ปัญหาเกี่ยวกับงานอาจารย์ที่ปรึกษา บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา และความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานจริง กรณีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งระดับผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสายงานวิชาการ รับรู้บทบาท หน้าที่ และเป้าประสงค์ที่ตรงกัน ทราบระดับความคาดหวัง การปฏิบัติงานจริง และปัญหาเกี่ยวกับระบบของอาจารย์ที่ปรึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ในการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้เข้มแข็งเป็นระบบนักศึกษามีความมั่นใจและไว้วางใจต่อระบบการให้คำปรึกษา ของอาจารย์ที่ปรึกษาของตนเอง ทำให้ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีประสิทธิภาพ มีผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนักศึกษาจะได้สำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา และเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของสังคมต่อไป

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

## วิธีดำเนินการวิจัย

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 32 คน โดยทำการเก็บรวบรวม ข้อมูลร้อยละ 100

กลุ่มที่ 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ยังศึกษาอยู่ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,800 คน และกำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างตามหลักการคำนวณของ Krejcie & Morgan ทำให้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 317 คน ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ยอมรับได้ไม่เกิน .05% หรือระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของคณะกรรมการพัฒนา  
งานกิจการนักศึกษาสถาบันราชภัฏ กรมการฝึกหัดครู (2553) ในเรื่องความสำคัญและภาระกิจของอาจารย์ที่ปรึกษา  
ในสถาบันอุดมศึกษา 7 ด้าน แบ่งเป็น 2 ฉบับ ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ  
(สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา) และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา  
(สำหรับนักศึกษา) มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 สร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกที่สร้างแบบสอบถามตามแนวคิด  
ของ คณะกรรมการพัฒนางานกิจการนักศึกษาสถาบันราชภัฏ กรมการฝึกหัดครู (2553) ในเรื่องความสำคัญและภาระกิจ  
ของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 7 ด้าน

2.2 สร้างข้อคำถามให้ครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.3 ตรวจสอบความเหมาะสมถูกต้องของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความ  
ถูกต้องและสอดคล้องของข้อคำถามก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

## 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ทั้ง 2 กลุ่ม  
โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

3.1 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยการจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบ อิเล็กทรอนิกส์ (Google  
Form) แพร่แบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตอบกลับ และขอความอนุเคราะห์อาจารย์ที่ปรึกษาส่งแบบสอบถามดังกล่าว  
ไปยังกลุ่มไลน์นักศึกษาแต่ละชั้นปี ประจำปีการศึกษา 2565

3.2 รวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดวันสิ้นสุดการตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดสิ้นสุดการตอบ  
แบบสอบถาม สิ้นเดือนกันยายน พ.ศ. 2565

## 4. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ ด้วยการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่

## ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์  
ที่ปรึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. ผลการศึกษาการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์  
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์ที่ปรึกษา

n=32

| ข้อมูลส่วนบุคคล |  | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------|--|-------|--------|
| เพศ             |  |       |        |
| - ชาย           |  | 10    | 31.25  |
| - หญิง          |  | 22    | 68.75  |

| ข้อมูลส่วนบุคคล                   | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------------------------|-------|--------|
| <b>สาขาวิชา</b>                   |       |        |
| - สาขาวิชาภาษาจีน                 | 4     | 12.50  |
| - สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ        | 4     | 12.50  |
| - สาขาวิชาภาษาไทย                 | 6     | 18.75  |
| - สาขาวิชาดนตรี                   | 3     | 9.38   |
| - สาขาวิชารัฐศาสตร์               | 5     | 15.63  |
| - สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์        | 5     | 15.63  |
| - สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน           | 5     | 15.63  |
| <b>ประสบการณ์ปฏิบัติงาน</b>       |       |        |
| - ภาคการศึกษาแรก                  | 5     | 15.63  |
| - 1-2 ภาคการศึกษา                 | 3     | 9.38   |
| - 1 ปีการศึกษา ขึ้นไป             | 24    | 75.00  |
| <b>ความถี่ในการเข้าพบนักศึกษา</b> |       |        |
| - เดือนละ 1 ครั้ง                 | 32    | 100.00 |

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.75 สังกัดสาขาวิชาสาขาวิชาภาษาไทย ร้อยละ 18.75 มีประสบการณ์ปฏิบัติงาน 1 ปีการศึกษาขึ้นไป ร้อยละ 75.00 และความถี่ในการเข้าพบนักศึกษา เดือนละ 1 ครั้ง ร้อยละ 100

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ

| รายการ                                             | $\bar{X}$   | SD          | ระดับ      |
|----------------------------------------------------|-------------|-------------|------------|
| - มีการช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรต่อนักศึกษา  | 4.31        | 0.46        | มาก        |
| - มีการแนะนำโครงสร้างหลักสูตรให้นักศึกษาทราบ       | 4.31        | 0.95        | มาก        |
| - มีการแนะนำการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา    | 3.13        | 0.74        | ปานกลาง    |
| - มีการแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนต่อนักศึกษา | 4.69        | 0.46        | มากที่สุด  |
| - มีการแนะนำวิธีการวัดผลการศึกษาต่อนักศึกษา        | 3.34        | 0.47        | ปานกลาง    |
| <b>รวม</b>                                         | <b>3.96</b> | <b>0.62</b> | <b>มาก</b> |

จากตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนต่อนักศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.69 รองลงมาคือ มีการปฏิบัติระดับมาก ได้แก่ มีการช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรต่อนักศึกษา และการแนะนำโครงสร้างหลักสูตรให้นักศึกษาทราบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.31 และมีการปฏิบัติระดับ

ปานกลาง ได้แก่ มีการแนะนำการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.13 และมีการแนะนำวิธีการวัดผลการศึกษานักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.34

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

n=317

| ข้อมูลส่วนบุคคล                   | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------------------------|-------|--------|
| <b>เพศ</b>                        |       |        |
| - ชาย                             | 101   | 3.86   |
| - หญิง                            | 216   | 68.14  |
| <b>สาขาวิชา</b>                   |       |        |
| - สาขาวิชาภาษาจีน                 | 31    | 9.78   |
| - สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ        | 25    | 7.89   |
| - สาขาวิชาภาษาไทย                 | 21    | 6.62   |
| - สาขาวิชาดนตรี                   | 10    | 3.15   |
| - สาขาวิชารัฐศาสตร์               | 65    | 20.50  |
| - สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์        | 96    | 30.28  |
| - สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน           | 69    | 21.77  |
| <b>ชั้นปีที่</b>                  |       |        |
| - ชั้นปีที่ 1                     | 65    | 20.50  |
| - ชั้นปีที่ 2                     | 31    | 9.78   |
| - ชั้นปีที่ 3                     | 152   | 47.95  |
| - ชั้นปีที่ 4                     | 69    | 21.77  |
| <b>ความถี่ในการเข้าพบนักศึกษา</b> |       |        |
| - เดือนละ 1 ครั้ง                 | 302   | 95.27  |
| - ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง           | 15    | 4.73   |

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.14 สังกัดสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ร้อยละ 30.28 กำลังศึกษาชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 47.95 และความถี่ในการเข้าพบนักศึกษา ร้อยละ 95.27

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา

| รายการ                                                        | $\bar{X}$ | SD   | ระดับ     |
|---------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|
| อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร               | 4.33      | 0.47 | มาก       |
| อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าใจและแนะนำโครงสร้างหลักสูตรได้อย่างชัดเจน | 4.33      | 0.94 | มาก       |
| อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา      | 3.48      | 0.80 | ปานกลาง   |
| ได้รับคำแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนจากอาจารย์ที่ปรึกษา   | 4.67      | 0.47 | มากที่สุด |
| อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำวิธีการวัดผลการศึกษาต่อนักศึกษา          | 3.34      | 0.47 | ปานกลาง   |
| รวม                                                           | 4.03      | 0.53 | ปานกลาง   |

จากตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ภาพรวมอาจารย์ที่ปรึกษามีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ ได้รับคำแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนจากอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.67 รองลงมาคือ มีการปฏิบัติระดับมาก ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาเข้าใจและแนะนำโครงสร้างหลักสูตรได้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.33 และมีการปฏิบัติระดับปานกลาง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.48 และอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำวิธีการวัดผลการศึกษาต่อนักศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.34

การศึกษาเปรียบเทียบภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษาระหว่างระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษากับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษา สามารถแสดงผลการเปรียบเทียบ ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษา

| ภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษา 7 ด้าน | ระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษา                                                                                                                    | ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษา                                                                                                     | ข้อเสนอแนะ                                                                          |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ด้านวิชาการ                   | มีการปฏิบัติระดับปานกลาง ได้แก่<br>มีการแนะนำการลงทะเบียนเรียน<br>ในแต่ละภาคการศึกษา และมีการ<br>แนะนำวิธีการวัดผลการศึกษาต่อนักศึกษา                             | มีความพึงพอใจปานกลาง ได้แก่<br>อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำการ<br>ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาค<br>การศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษา<br>แนะนำวิธีการวัดผลการศึกษาต่อนักศึกษา | มีความคิดเห็น<br>ไปในทิศทาง<br>เดียวกัน<br>สมควรพัฒนา<br>ปรับปรุงการ<br>ให้คำปรึกษา |
| 2. ด้านพัฒนา<br>บุคลิกภาพ        | มีการปฏิบัติระดับปานกลาง ได้แก่<br>มีการสอนเทคนิคการสร้างให้<br>นักศึกษามีความซื่อสัตย์ ความ<br>อดทนต่อสถานการณ์ต่อนักศึกษา<br>มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด ได้แก่ | มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับ<br>มาก                                                                                                                           |                                                                                     |

| ภารกิจของอาจารย์ที่<br>ปรึกษา 7 ด้าน          | ระดับการปฏิบัติงานตามภารกิจ<br>ของอาจารย์ที่ปรึกษา                                                                                    | ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ<br>ภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษา                                                                                                | ข้อเสนอแนะ |
|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
|                                               | มีการแนะนำการแต่งกายที่ถูก<br>ระเบียบเหมาะสมกับโอกาส มีการ<br>แนะนำเรื่องการเข้าสังคม<br>กิริยามารยาท และการวางตัว<br>สถานการณ์ต่าง ๆ |                                                                                                                                                            |            |
| 3. ด้านการทำ<br>กิจกรรมต่าง ๆ                 | มีการปฏิบัติงานตามภารกิจ<br>โดยรวมในระดับมาก                                                                                          | มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับ<br>มากที่สุด                                                                                                                    |            |
| 4. ด้านบริการต่าง ๆ                           | มีการปฏิบัติงานตามภารกิจ<br>โดยรวมในระดับมาก                                                                                          | ความพึงพอใจปานกลาง ได้แก่ มี<br>การส่งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ<br>นักศึกษา เช่น บริการจากงาน<br>ทะเบียน และบริการจากฝ่าย<br>เทคโนโลยีการศึกษา เป็นต้น |            |
| 5. ด้านการสร้าง<br>ชื่อเสียงให้สถาบัน         | มีการปฏิบัติงานตามภารกิจ<br>โดยรวมในระดับมาก                                                                                          | มีความพึงพอใจปานกลาง ได้แก่<br>อาจารย์ที่ปรึกษาสับสนุนให้เข้า<br>ร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา                                                                 |            |
| 6. ด้านการวางแผน<br>ชีวิตและการเลือก<br>อาชีพ | มีการปฏิบัติงานตามภารกิจ<br>โดยรวมในระดับมากที่สุด                                                                                    | มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับ<br>มากที่สุด                                                                                                                    |            |
| 7. ด้านการเป็น<br>สมาชิกที่ดีของสังคม         | มีการปฏิบัติงานตามภารกิจ<br>โดยรวมในระดับมากที่สุด                                                                                    | มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับ<br>มาก                                                                                                                          |            |

## อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. พฤติกรรมปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก โดยมีการแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนต่อนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่หลักในการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ โดยให้การปรึกษาแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน ดูแลการลงทะเบียนของนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยและการกำหนดของหลักสูตร คำปรึกษาแก่นักศึกษาเพื่อการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเป้าหมายการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่มีคุณภาพ ให้การแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้าและติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ให้การปรึกษาแนะนำ เมื่อผลการเรียน

ของนักศึกษาต่ำลง ให้การปรึกษาแนะนำ และช่วยเหลือนักศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ ให้ความรู้ความเข้าใจและตรวจสอบเกี่ยวกับการคิดค่าคะแนนระดับเฉลี่ยของนักศึกษา และให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ และด้านการบริการและแนะแนวการใช้ชีวิต ซึ่งเป็นการให้การแนะนำเกี่ยวกับการเปรียบเทียบข้อบังคับและบริการต่าง ๆ ของคณะ มหาวิทยาลัย และชุมชน ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ให้การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคม ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติ และจริยธรรม ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ และให้การแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาเพื่อการพัฒนาด้านในทุก ๆ ด้าน และด้านอื่น ๆ (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2566)

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยได้รับคำแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนจากอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นทั้งอาจารย์ผู้ให้คำปรึกษาคูแลความประพฤติให้กำลังใจ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนอย่างเป็นระบบทันกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมไปถึงปัญหาส่วนตัวและกิจกรรมต่าง ๆ (คณะครุศาสตร์, 2557) สอดคล้องกับ วรินทร์ สีเสียดงาม และสุพัตรา วิไลลักษณ์ (2561) ที่พบว่า บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเสนอแนวทางที่มีต่อหน้าที่บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา 1) ด้านวิชาการอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร ช่วยให้บัณฑิตลงเรียนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร และแนะนำกำหนดเป้าหมายในการเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) ด้านการพัฒนาบัณฑิต อาจารย์ที่ปรึกษาควรประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บัณฑิต กิริยามารยาท ความรับผิดชอบ การรู้หน้าที่ของตนเอง ส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อสาขาและครอบครัว 3) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับบัณฑิต อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีอัธยาศัยดีมีการพบปะสนทนาสร้างความเป็นกันเองให้ความมั่นใจกับบัณฑิตเมื่อมาขอคำปรึกษา รวมไปถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และ 4) ด้านการให้ความช่วยเหลืออาจารย์ที่ปรึกษาควรติดตามนิสิตที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลอย่างใกล้ชิด มีการเรียกพบนิสิตช่วยเหลือหาข้อมูล หรือแก้ปัญหาให้นิสิตเมื่อต้องประสานงาน ติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ

## สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

### 1. สรุปผลการวิจัย

1.1 พฤติกรรมปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก โดยมีการแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนต่อนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมาก โดยได้รับคำแนะนำหรือเทคนิคเกี่ยวกับการเรียนจากอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

### 2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

การปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษาตามภาระงานด้านวิชาการ พบว่า มีการปฏิบัติระดับปานกลาง ได้แก่ มีการแนะนำการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา และมีการแนะนำวิธีการวัดผลการศึกษต่อนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า มีการปฏิบัติระดับปานกลาง ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำวิธีการวัดผลการศึกษต่อนักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการลงทะเบียนดำเนินการเพียงภาคเรียนละ 1 ครั้ง ดังนั้น คณะควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการลงทะเบียนเรียนในขณะเดียวกัน การวัดประเมินผล

ไม่ได้อยู่ในบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยตรง แต่อยู่ในความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเป็นหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่ให้คำแนะนำตามที่นักศึกษาสอบถาม แต่อาจารย์ก็ต้องให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ที่สามารถให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการดูแลได้

### 3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในมุมมองของนักศึกษา

3.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำด้านวิชาการและวิชาชีพแก่นักศึกษา

## กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูล เช่น นักศึกษาชั้นปีที่ 1- 4 และอาจารย์ที่ปรึกษาประจำปีการศึกษา 2565 ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ทุกท่านที่ช่วยให้ข้อมูล อันเป็นประโยชน์ในการค้นคว้าวิจัยตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขงานวิจัย จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ให้ออกาสพิจารณาจัดสรรทุนสำหรับการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ปีงบประมาณ 2565

## เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนางานกิจการนักศึกษาสถาบันราชภัฏ กรมการฝึกหัดครู. (2553). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันราชภัฏ/สภาสถาบันราชภัฏ กรมการฝึกหัดครู*. สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
- คณะครุศาสตร์. (2557). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. (2566). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาประจำปีการศึกษา 2566*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วรินทร์ สีเสียดงาม และสุพัตรา วิไลลักษณ์. (2561). ความคิดเห็นของนิสิต และอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต*. 13(1), 15-26.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. สืบค้นจาก [https://www.bic.moe.go.th/images/stories/5Porobor.\\_2542pdf.pdf](https://www.bic.moe.go.th/images/stories/5Porobor._2542pdf.pdf)
- สุรพล พหลภาคย์ และชินกร จิระจรจิตกุล. (2553). การศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามทัศนะของนักศึกษาคณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. *วารสารจันทรเกษมสาร*. 16(31), 25-33.